

ПРОГЛАШЕЊЕ ФОТОКОПИЈЕ ПИСМЕНОГ ЗАВЕШТАЊА

Када су лица позвана на наслеђе оставинском суду пријавила да је оставилац за живота сачинио своје писмено завештање али немају изворни примерак истог, оставински суд и није могао прогласити фотокопију писменог завештања, јер се копија сама по себи не може сматрати веродостојном исправом без претходног увида у њен изворник.

Из образложења: Покојни З.Б. је за живота сачинио завештање, тако што га је сам откуцао на писаћој машини, а затим га и својеручно потписао. Према садржини наведеног писмена, пок. З.Б. је своју имовину распоредио тако што је $\frac{1}{2}$ своје непокретности оставио првотуженој, својој другој супрузи, а по $\frac{1}{4}$ непокретности сину из првог брака, овде тужиоцу и ћерки из другог брака, овде друготуженој. Фотокопија наведеног завештања проглашена је у оставинском поступку 30.07.2004. год. којом приликом је тужилац изјавио да не признаје наведено завештање, док су тужене признале завештање и прихватиле се наслеђа по истом. Тужилац је истог дана упућен да против тужених покрене парницу ради поништаја предметног завештања. Првостепеном пресудом одбијен је тужбени захтев тужиоца за поништај тестаментa, јер је утврђено да је тужилац преклудирау у праву да постави такав захтев, с обзиром на то да је предметни тестамент у његовом присуству проглашен 30.07.2004. год, а тужба у актуелној парници за поништај поднета је 21.05.2009. год. након истека субјективног рока од годину дана. Међутим, другостепени суд је нашао да је погрешно становиште првостепеног суда. Наиме, одредбом члана 169 став 1 и 2 Закона о наслеђивању (ЗОН) је прописано да се поништај завештања рушљивог због завештајне неспособности и мана завештаоачеве воље, као и због повреде облика и непоштовање услова одређених законом у смислу члана 170 ЗОН може захтевати у року од годину дана од дана сазнања за постојање узрока рушљивости, а најкасније у року од 10 година од дана проглашења завештања. Када су лица позвана на наслеђе оставинском суду пријавила да је оставилац за живота сачинио своје писмено завештање али немају изворни примерак истог, оставински суд и није могао прогласити фотокопију писменог завештања, јер се копија сама по себи не може сматрати веродостојном исправом без претходног увида у њен изворник. Када странке нису у могућности да суду приложе изворник, оставински суд је био дужан да примени одредбу члана 109 Закона о ванпарничном поступку (ЗВП), којом је регулисано поступање за случај ако је писмени тестамент нестао или је уништен независно од оставиоачеве воље. Дакле, како се у оставинском поступку проглашава изворник писменог тестаментa, а не његова копија, то се копија завештања проглашена у оставинском поступку не може сматрати проглашеним завештањем пок. З.Б., па тужиоцу нису могли тећи рокови из члана 170 ЗОН. Надаље је погрешно и становиште првостепеног суда да је предметно завештање својеручно завештање пок. З.Б. с обзиром на то да није сачињено у форми која је прописана одредбом чл. 84 став 1 ЗОН. Такође, како предметно писмено не испуњава ни све услове форме прописане одредбом чл. 85 ЗОН за писмено завештање пред сведоцима, исто је требало поништити, због чега је суд применом члана 380 ЗПП првостепену одлуку преиначио и примарни тужбени захтев усвојио.

(пресуда Основног суда у Сомбору П 909/10 од 24.07.2012. год. и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 4418/2012 од 29.05.2013. год.)